

Mårten Frumerie
Stora projekt
Telefon: 08-508 262 39
marten.frumerie@expl.stockholm.se

Till
Exploateringsnämnden 2009-10-22

Motion (2009:25) om tidsbegränsad tekniktävling kring frågan om eventuell nedgrävning av tunnelbanan vid slussenområdet. Svar på remiss.

Förslag till beslut

1. Exploateringsnämnden överlämnar och återopar kontorets utlåtande som svar på remiss från kommunstyrelsen.
2. Exploateringsnämnden beslutar om omedelbar justering.

Krister Schultz

Olle Cyrén

Sammanfattning

Exploateringskontoret har från Kommunstyrelsen Rotel II fått en remiss angående Slussen. Remissen härrör från en motion (2009:25) som lyfter frågan angående en tidsbegränsad tekniktävling för att studera frågan om eventuell nedgrävning av tunnelbanan vid Slussenområdet. Motionen är ställd till Kommunfullmäktige från Cecilia Obermüller (mp) och Mats Lindqvist (mp), dat. 2009-06-15.

Exploateringskontoret kan konstatera att ett beslut för inriktningen av den fortsatta planeringen av Slussens togs i maj 2009 parallellt i exploateringsnämnden, trafik- och renhållningsnämnden och stadsbyggnadsnämnden. Detta beslut innebär att förslaget från Foster+Partners och Berg Arkitektkontor är det som ska ligga till grund för det fortsatta planarbetet för Slussen. I beslutet behandlades också frågan

om alternativa lösningar för Slussens framtida utformning, bland annat en nedgrävning av tunnelbanan. I utlåtandet med tillhörande bilagor redovisas att en nedgrävning skulle vara tekniskt möjlig, men mycket svår att genomföra rent praktiskt. Vidare skulle kostnaderna uppgå till totalt mellan 7 000 – 12 000 mnkr (penningvärde februari 2009). Exploateringsnämnden fattade beslut, som även stadsbyggnadsnämnden och trafik- och renhållningsnämnden, att alternativa förslag till Slussens utformning inte skulle utredas vidare. Exploateringskontoret anser att detta beslut fortfarande är gällande och anser också att det således inte är aktuellt att genomföra den föreslagna tekniktävlingen.

Detta tjänsteutlåtande är likalydande med de tjänsteutlåtanden som behandlar remissen från KS i stadsbyggnadsnämnden respektive trafik- och renhållningsnämnden under oktober 2009.

Remissen

Ärendet avser svar på motion (2009:25) avseende en tidsbegränsad tekniktävling för att studera frågan om eventuell nedgrävning av tunnelbanan vid Slussenområdet ställd från Cecilia Obermüller (mp) och Mats Lindqvist (mp), dat. 2009-06-15.

Ärendet har remitterats från Kommunstyrelsen genom Rotel II, dat. 2009-06-30, till exploateringsnämnden för svar senast 1 november 2009. Ärendet har också remitterats till stadsbyggnadsnämnden, trafik- och renhållningsnämnden samt till stadsledningskontoret.

Exploateringskontorets synpunkter

Under 2008 tog staden fram fem olika utformningsalternativ till Slussen genom fem olika arkitektkontor. Utvärderingen av dessa resulterade i ett parallellt beslut i stadsbyggnadsnämnden, exploateringsnämnden och trafik- och renhållningsnämnden i maj i år. I anslutning till detta beslut fanns ett tjänsteutlåtande samt tre bilagor. En av dessa bilagor redovisade en kortfattad utredning av de tekniska, logistiska och ekonomiska förutsättningarna för en nedgrävning av tunnelbanan. Utredningen gjordes utifrån förslaget till nedgrävning av tunnelbanan som tagits fram av de fem s.k. idealisternas förslag ”Ny syn på Slussen”. Utredningen genomfördes av SL och extern teknisk kompetens.

Sammanfattningsvis konstaterades att en nedgrävning av tunnelbanan är tekniskt möjligt. Dock får det mycket stora konsekvenser i form av helt eller delvis avstängd tunnelbana under perioder av byggnadstiden (minst 1 år), vilket innebär

konsekvenser för de över 300 000 resenärer som dagligen passerar Slussen med tunnelbanan. Att ersätta tunnelbanetrafiken med andra typer av kollektiva färdmedel för detta stora antal resenärer skulle innebära mycket stora insatser. Kostnaden för en nedgrävning beräknas till mellan 6 000 – 10 000 mnkr. Utöver denna kostnad tillkommer kostnader för ersättningstrafik för avstängd tunnelbana med kringkostnader som grovt uppskattas till 1 000 – 2 000 mnkr. Sammantaget gör detta att en nedgrävning av tunnelbanan totalt bedöms hamna i storleksordningen 7 000 – 12 000 mnkr (penningvärde februari 2009). Detta är kostnader som i princip ska läggas till de grundkostnader som Slussen idag är beräknade till på drygt 6 000 mnkr.

Den motion som nu föreligger menar att en tekniktävling för att studera möjligheten att gräva ned tunnelbanan ska genomföras. Tävlingen ska genomföras för att få frågan belyst utanför tjänstemannakretsen och pågå parallellt med det fortlopande planarbetet för Nya Slussen.

Att genomföra en tekniktävling inom en begränsad tidsram på fem månader som föreslås kan vara möjlig, men bedöms av exploateringskontoret som mycket snäv. Det är tveksamt om resultatet verkligen skulle bli så adekvat och väl underbyggt att det skulle innebära att nya beslut med tävlingen som underlag skulle kunna fattas för Slussens framtida utformning.

I samband med utredningen av nedgrävning av tunnelbanan som genomfördes under våren 2009 konstaterade SL att det behövs minst 1 år av utredningstid för att ta fram ett väl underbyggt material att fatta beslut kring. Tekniktävlingen kan belysa nya intressanta och innovativa lösningar, men frågan är om externa konsulter utan djupare kunskap om Slussen och SL:s trafikförutsättningar för tunnelbanetrafiken skulle komma fram till bättre underbyggda och skarpare iakttagelser än vad SL själva kan prestera.

Kontoret finner med ovanstående resonemang att den föreslagna tidplanen för tävlingen är väl optimistisk, också med hänsyn till de administrativa aktiviteter som ska ske före och efter en tävling. Som parallell kan jämföras med det senaste arkitektuppdraget som genomförts för Slussen. Stadsbyggnadsnämnden gav i december 2007 stadsbyggnadskontoret i uppdrag att belysa alternativ gestaltning av Slussen. Upphandling av detta uppdrag resulterade i att fem arkitektkontor kunde påbörja ett arbete sommaren 2008, som sedan redovisades hösten 2008. Därefter följde en utvärdering som resulterade i ett inriktningsbeslut i nämnden i maj 2009. Sammanlagt tog uppdraget 1,5 år, vilket innebär att SL:s påstående om

att en utredning för nedgrävning av tunnelbanan skulle ta minst 1 år ses av kontoret som högst relevant.

Kontoret konstaterar att flera tidigare beslut gör gällande att förslaget från Foster+Partners och Berg Arkitektkontor ska utgöra underlag för det fortsatta arbetet med Slussen och att alternativa förslag inte ska utredas vidare. Tidigare fattade beslut med denna inriktning i exploateringsnämnden avser följande ärenden:

2009-05-14 Dnr E2009-400-00676
Slussen – Ställningstagande inför fortsatt arbete

2009-08-24 Dnr E2008-510-2173
Svar på skrivelse från Skönhetsrådet om utredning av förändrad tunnelbanesträckning samt svar på motion (2008:20) från Cecilia Obermüller (mp) och Stefan Nilsson (mp) om alternativa lösningar för Slussenområdet.

Kontoret anser, som tidigare beslutats av exploateringsnämnden, att alternativa förslag till utformning av Slussen inte utreds vidare samt att föreslagen tekniktävling för alternativa utformningar inte genomförs.

Exploateringskontorets förslag till beslut

Mot redovisad bakgrund föreslår kontoret att exploateringsnämnden överlämnar och åberopar kontorets utlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen.

Slut